

รูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
Model of Factors Resulting the Success of Good Governance
Administration of the Small Size Schools under the Office of Maha
Sarakham Educational Service Area

ละเอียด ประทับ¹ ผศ.ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ² และ ผศ.ดร. สิทธิพร สุรินทร์³
La-iead Paratang¹ Asst. Prof.Dr. Somkiet Kietjareon² Asst. Prof.Dr. Sittiporn Soonthorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม (2) ศึกษาระดับ ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม (3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม (4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม และ (5) สร้างรูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวนรวม 316 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 90 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการหาความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product- Moment) และ สถิติถดถอยพหุคูณเชิง

¹ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
D.P.A. Student (Public and Private Management), Mahasarakham Rajabhat University,
E-mail : laiead28082518@gmail.com

² สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Public Administration Program, Mahasarakham Rajabhat University

³ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Public Administration Program, Mahasarakham Rajabhat University

เส้นตรง (Multiple Linear Regression) โดยวิธี Stepwise และกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่มีสวน
เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนจำนวน 11 คนใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อ
จำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย
มากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามนโยบาย ด้านการกระจายอำนาจ ด้านภาวะผู้นำการบริหาร ด้าน
มุ่งเน้นฉันทามติ ด้านนิติธรรม ด้านการตอบสนอง ด้านความโปร่งใส ด้านความเสมอภาค ด้านการระ
ับผิดชอบ และด้านการมีส่วนร่วม

2. ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า
อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน
ประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ด้านประสิทธิภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ด้านประสิทธิภาพ และ
ด้านความคุ้มค่า

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ปัจจัยด้านความ ปัจจัยด้าน
การกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านนิติธรรม ปัจจัยด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำการบริหาร
และปัจจัยด้านการปฏิบัติตามนโยบาย ดังนั้นสมการทำนายเขียนได้ ดังนี้

$$Y = .494 + .291X_3 + .111 X_5 + .187X_6 + .254X_8 + .240X_9 + .261X_{10}$$

4. ข้อเสนอแนะต่อบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่
โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหาที่
เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักเรียน เช่นอาหารกลางวัน นโยบายด้านการให้บริการของโรงเรียนควรเน้น
การตอบสนองความต้องการด้านวิชาการของนักเรียนและผู้ปกครอง และ โรงเรียนควรเชิญ
คณะกรรมการศึกษาพร้อมให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณของโรงเรียน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหาร, หลักธรรมาภิบาล, โรงเรียนขนาดเล็ก,
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of factors resulting the success of good governance administration of small size schools under The Office of MahaSarakhm Educational Service Area 2) to study the success of good governance administration of small size schools under The Office of Maha Sarakhm Educational Service Area, 3) to study the correlation of the factors resulting the success of good governance Administration of small size schools under The Office of Maha Sarakhm

Educational Service Area 4) to study their suggestions of factors resulting the success of good governance administration of small size schools under The Office of Maha Sarakham Educational Service Area and 5) to establish the factors resulting the success of good governance administration of small size schools under The Office of Maha Sarakham Educational Service Area. The samples of quantitative research were 316 persons related to the small size schools under The Office of Maha Sarakham Educational Service Area calculated by Taro Yamane formula. The instrument for research was 90 items with five rating scale questionnaire of reliability level at.93. The statistics applied were mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient and multiple regression analysis with stepwise method. The samples of qualitative research were 11 persons related to the small sized schools. The results of the research were as follows ;

1. The factors resulting the success of good governance administration of small size schools under The Office of Maha Sarakham Educational Service Area as a whole were rated at highest level. As classified by aspect, five aspects were rated at highest level and the other five aspects were rated at high level placed in descending order of each mean were the policy performance, the decentralization, the administrative leadership, the consensus oriented, the rule of law, response, the transparency, the equity, the accountability and the participation.

2. The success of good governance administration of small size schools under The Office of Maha Sarakham Educational Service Area as a whole were rated a thigh level. As classified by aspect, one aspect was rated at highest level and the other four were rated at high level, placed in descending order of each mean were the highest benefit of the students, the efficiency, the achievement to the function of the state, the effectiveness and the worthwhile.

3. The factors resulting the success of good governance administration under the small size schools under The Office of Maha Sarakham Educational Service Area can be summarized as follows; the decentralization, the rule of law, consensus oriented, the administrative leadership, the policy performance, the equation construction to explain factors resulting this success shown in the following equation ;

$$Y = .494 + .291X_3 + .111 X_5 + .187X_6 + .254X_8 + .240X_9 + .261X_{10}$$

4. The three highest frequency suggestion for factors resulting the success of good governance administration of small size schools under The Office of MahaSarakham Educational Service Area from each aspect garnered from conducting the research were; the schools should provide the opportunity to the people,

especially the guardians, to be informed about the service to the students, the students lunch, for example. The service policy should be focus on the academic need of students and guardians and the educational committee should be invited to deliver their suggestions concerning the expenditure of the school budget.

Keyword : Factors Resulting the Success of Administration, Good Governance,
Small Size Schools under, The Office of Maha Sarakham Educational Service Area

บทนำ

ในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กนั้นรายงานของ Thailand Development Research Institute (TDRI) (2015 : 12) ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ค่าใช้จ่ายรายหัวสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ 2) เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นรายหัวนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กจึงได้งบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ปัญหาขาดผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ บางแห่งไม่มีผู้บริหารซึ่งต้องอาศัยข้าราชการครูที่อาวุโสหรือผู้มีวิถียุทธศาสตร์ทางการศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้นทำหน้าที่รักษาราชการผู้อำนวยการสถานศึกษา นอกจากนี้ยังพบปัญหาขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางรวมถึงจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน และนอกจากนี้ยังพบว่าครูไม่ครบทุกสาขาวิชา 4) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมการดำเนินงานของโรงเรียนและการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร

เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ข้อบกพร่องของโรงเรียนและ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาในระดับภูมิภาคเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดระเบียบการบริหารของสภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2559 ให้ทุกภาคส่วนราชการร่วมดำเนินการ ปี 2559 เป็นปีแห่งธรรมาภิบาล โดยให้ทุกหน่วยงานประกาศใช้หลักธรรมาภิบาล ดำเนินการภารกิจสำคัญของหน่วยงาน และเป็นไปตามคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สั่ง ณ วันที่ 21 มีนาคม 2559 (คำสั่งที่ 11/2559 สั่ง ณ วันที่ 21 มีนาคม 2559) สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เรื่องวิธีการปรับวิธีคิดของผู้บริหาร โดยใช้ “ธรรมาภิบาล” เป็นบรรทัดฐานในการบริหาร (Office of Basic Education and Basic Education Committee. 2016) สรุปได้ว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559 (21 มี.ค. 2559) ได้มีการจัดตั้งคณะปฏิรูปการศึกษาระดับภาคและจังหวัดนั้น โดยในแต่ละจังหวัดมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อปฏิบัติภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดให้

บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายต่อไป (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 11/2559) โดยนำปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านหลักการตอบสนอง 2) ปัจจัยด้านหลักการระบิผิตชอบ 3) ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส 4) ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ปัจจัยด้านหลักการกระจายอำนาจ 6) ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม 7) ปัจจัยด้านหลักความเสมอภาค 8) ปัจจัยด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ 9) ปัจจัยด้านหลักภาวะผู้นำการบริหาร 10) ปัจจัยด้านหลักการปฏิบัติตามนโยบาย มาใช้ในการบริหาร

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยที่เหมาะสมชัดเจนและสอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ดังที่ Archpurich Nomnian et al (2018 :68) พบว่า การดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์การโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นการสร้างแนวคิดและกำหนดบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความของผู้บริหารซึ่งถือว่าเป็นผู้นำเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสูงสุดในองค์กรนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นผู้นำนโยบายการศึกษาของประเทศลงสู่การปฏิบัติโดยตรงโดยคาดหวังว่าจะส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ระบบสังคมและประเทศชาติต่อไป และอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารที่นำหลักธรรมาภิบาลมาบริหาร สถานศึกษาจึงน่าที่จะเหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมือง ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการครูในสถานศึกษาขนาดเล็กจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษารูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จต่อความสำเร็จ ทั้งนี้เพื่อนำไปกำหนดรูปแบบแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาและให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อสร้างรูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
5. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 ด้าน และความสำเร็จ ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม 5 ด้านตามที่ระบุในตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวนรวม 1,432 คน (Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office. (2017).

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนประถมขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวนรวม 316 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727)

3. ตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 ด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านหลักการตอบสนอง 2) ปัจจัยด้านหลักการระบิผิดชอบ 3) ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส 4) ปัจจัยด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ปัจจัยด้านหลักการกระจายอำนาจ 6) ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม 7) ปัจจัยด้านหลักความเสมอภาค 8) ปัจจัยด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ 9) ปัจจัยด้านหลักภาวะผู้นำการบริหาร 10) ปัจจัยด้านหลักการปฏิบัติตามนโยบาย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านความคุ้มค่า 4) ด้านผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และ5) ด้านประโยชน์ของนักเรียน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัย “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงประมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการจัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการ ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาในระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและศึกษาระดับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม และศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคามรวมถึงข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวนรวม 1,432 คน (Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office. 2017).

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวนรวม 316 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาเพื่อยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการจัด Focus Group

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนจำนวน 11 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้อำนวยการหรือผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม ทั้ง 3 เขต รวมจำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน จำนวน 8 คน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมกับจำนวนนักเรียนแล้วมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 4 คน และโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมกับจำนวนนักเรียนแล้วมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย สถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทนผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ครูประจำการที่มีอายุราชการมากที่สุดในโรงเรียน 3) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และ 4) ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) แบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ปัจจัย 10 ด้าน เป็นคำถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) แบบมาตราส่วน

ประมาณค่า 5 ระดับ (Five Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 5 ด้าน เป็นคำถามปลายปิด (Closed-ended Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Five Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เป็นคำถามปลายเปิด (Opened-ended Questionnaire)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม” สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามนโยบาย ด้านการกระจายอำนาจ ด้านภาวะผู้นำการบริหาร ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านนิติธรรม ด้านการตอบสนอง ด้านความโปร่งใส ด้านความเสมอภาค ด้านการรับผิดชอบ และด้านการมีส่วนร่วม

2. ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านประโยชน์สูงสุดของนักเรียน ด้านประสิทธิภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ด้านประสิทธิผล และด้านความคุ้มค่า

3. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปรากฏดังนี้ 1) ด้านประสิทธิภาพ พบว่า ตัวแปรปัจจัยด้านนิติธรรม มีความสัมพันธ์มากที่สุด 2) ด้านประสิทธิผล พบว่าตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำการบริหาร มีความสัมพันธ์มากที่สุด 3) ด้านความคุ้มค่า พบว่าตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์มากที่สุด 4) ด้านผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ พบว่าตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำการบริหาร มีความสัมพันธ์มากที่สุด 5) ด้านประโยชน์สูงสุดของนักเรียน พบว่าตัวแปรปัจจัยด้านนิติธรรมมีความสัมพันธ์ มากที่สุด โดยปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($\alpha = .01$)

4. ผลการวิเคราะห์ ตัวแปรด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 10 ปัจจัย สามารถอธิบายตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ได้ร้อยละ 73.10 มีค่า $R^2 = .731$ และมีค่า $F = 175.812$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\alpha = .01$) กล่าวคือ ความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ขึ้นอยู่กับตัวแปรปัจจัยด้านความโปร่งใส ตัวแปรปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ ตัวแปรปัจจัยด้านนิติธรรม ตัวแปรปัจจัยด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำการบริหาร และตัวแปรปัจจัยด้านการปฏิบัติตามนโยบาย สามารถเขียนการทำนายวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณในชุดตัวแปรตาม ซึ่งพบว่าจะมีตัวแปรอิสระที่สำคัญเข้าสู่สมการ 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าน้ำหนัก คือ ตัวแปรปัจจัยด้านความโปร่งใส (X_3) ตัวแปรปัจจัยด้านการปฏิบัติตามนโยบาย (X_{10}) ตัวแปรปัจจัยด้านมุ่งเน้นฉันทามติ (X_8) ตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำการบริหาร (X_9) ตัวแปรปัจจัยด้านนิติธรรม (X_6) และตัวแปรปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ (X_5) ดังนั้นสมการทำนายเขียนได้ ดังนี้

$$Y = .494 + .291X_3 + .261X_{10} + .254X_8 + .240X_9 + .187X_6 + .111X_5$$

5. ข้อเสนอแนะต่อบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักเรียน เช่นอาหารกลางวัน นโยบายด้านการให้บริการของโรงเรียนควรเน้นการตอบสนองความต้องการด้านวิชาการของนักเรียนและผู้ปกครอง เช่น มีการจัดอบรมระยะสั้น โรงเรียนควรเชิญคณะกรรมการศึกษาร่วมให้ข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณของโรงเรียน

6. รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส ปัจจัยด้านหลักการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม ปัจจัยด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ปัจจัยด้านหลักภาวะผู้นำการบริหาร ปัจจัยด้านหลักการปฏิบัติตามนโยบาย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส ปัจจัยด้านหลักการกระจายอำนาจ ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม ปัจจัยด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ปัจจัยด้านหลักภาวะผู้นำการบริหาร ปัจจัยด้านหลักการปฏิบัติตามนโยบาย โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านหลักความโปร่งใส ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความโปร่งใสมีความสำคัญต่อการบริหารงานตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย หากการบริหารงานมีความชัดเจน ตรวจสอบได้ ไม่มีความเคลือบแคลง มีความสอดคล้องกัน มีผลต่อความสำเร็จของการบริหาร เพราะความโปร่งใสเป็น การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กรโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา

ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ผลการวิจัยสอดคล้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ให้ ปี2016เป็นต้นมา เป็นปีแห่งธรรมาภิบาล โดยใช้หลักความโปร่งใส (Transparency) เป็นหนึ่งในหลักธรรมาภิบาล คือเปิดเผยการบริหารงานอย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Anan Panyarachun (2005 : 12) อดีตนายกรัฐมนตรีของไทยที่ให้ความเห็นว่า ในการบริหารที่ขาดความโปร่งใสนั้นในหลายประเทศ ถือว่า “สิทธิในการรับรู้ (Right to Know) ” สอดคล้องกับแนวคิดของ Borwornsak Uwanno (2005 : 32) Sudjit Nimittakul (2000 : 24) Budsabong Chaichareonwat and Bunmee lee (2005 : 18) และ รวมถึงหน่วยงานที่สำคัญเช่นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการพลเรือน (2003 : 88) หรือที่เรียกว่า ก.พ.ร. Civil Service Development Institute (2003 : 60) Kriengsak Chareonwongsak (2006 : 16) รวมถึงพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2003 ที่สรุปได้ว่าหลักความโปร่งใส เป็นหัวใจและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของธรรมาภิบาล เพราะเป็นการสร้างความไว้วางใจกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Parinya Sanphuang (2011 : 97) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล คือหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Suwimon Suriya (2013 : 100) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านหลักความโปร่งใส สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Jarunee Kao-ian (2018) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในสามจังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้มีการบริหารโดยยึดหลัก ความโปร่งใสเป็นหนึ่งใน 6 ของหลักธรรมาภิบาล ในภารกิจของสถานศึกษา 4 ภารกิจ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sarawut Duangjan and Thitaporn Sinjaroonsak (2018) ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า มีการนำ หลักความโปร่งใส ในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดลพบุรี

2. ปัจจัยด้านหลักการกระจายอำนาจ ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เพราะการกระจายอำนาจ เป็นการให้อำนาจกับองค์กรย่อยเพื่อใช้ในการบริหารจัดการในหน่วยงานของตน และยังเป็นการส่งเสริมการบริหารจัดการของหน่วยงานย่อยได้บริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ด้านสาธารณะต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เข้าใจปัญหาของตนเอง อยู่กับปัญหา รู้ต้นเหตุของปัญหา และที่จำเป็นคือการแก้ไขได้ทันเวลา โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผู้บริหารได้รับการศึกษาเฉพาะทาง และได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีการ

กระจายอำนาจ สามารถร่วมมือปฏิบัติงานกับชุมชนท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน บุคลากรของหน่วยงานที่ ร่วมมือกันทำงานเป็นทีม

ผลการวิจัยสอดคล้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาที่กำหนดให้ ปี 2016 เป็นต้นมาเป็นปีแห่งธรรมาภิบาล โดยให้ใช้ในการดำเนินการกิจสำคัญของหน่วยงานรัฐทุกภาคส่วนยึดหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหนึ่งในหลักธรรมาภิบาล คือ การถ่ายโอนอำนาจ การตัดสินใจ ทรัพยากรและภารกิจ ให้กับบุคลากร ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหน่วยงานมีอิสระสอดคล้องกับแนวคิดของ Charas Suwanmala (2003 : 42-53) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลไว้ คือมีการกระจายอำนาจ และแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ลดจนจัดบุคคลให้เหมาะสมกับงานรวมทั้งการพัฒนาคนด้วย ขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจเป้าหมายของงาน จึงสามารถดำเนินงานให้สำเร็จได้ สอดคล้องกับ Kovit Phong-ngam (2007 : 98) ที่อธิบายหลักการกระจายอำนาจไว้ว่า เป็นการที่รัฐต้องให้ความเป็นอิสระหน่วยงานย่อยตามหลักการบริหารตนเองตามเจตนารมณ์ของสมาชิก หน่วยงานทั้งหลายมีอิสระในการกำหนดนโยบายใน การบริหาร เช่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ รัฐบาลกลางเป็นผู้กำกับดูแลเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมาย หากสถานศึกษาดำเนินการบริการด้วยตนเองแล้วโดยงบประมาณจากส่วนกลางและจัดสรรทรัพยากรในสถานศึกษาและประกอบกับมีเจ้าหน้าที่ของตนเองก็ย่อมเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐ

3. ปัจจัยด้านหลักนิติธรรม ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ทั้งนี้เพราะหลักนิติธรรมเป็นการปกครองโดยกฎหมาย ในระบบนี้นอกจากการมีระบบกฎหมาย ที่มีความยุติธรรมต่อสังคมและต่อปัจเจกบุคคลแล้วผู้ใช้กฎหมาย เช่น ตุลาการ อัยการ ทนายความ ตำรวจ ฯลฯ จะต้องเป็นผู้มีคุณภาพและมีความเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับคำสั่งนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ให้ ปี2016เป็นต้นมาเป็นปีแห่งธรรมาภิบาล โดยให้ยึดหลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นหนึ่งในหลักธรรมาภิบาล คือ การใช้ อำนาจ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ในการบริหารราชการ ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ Anan Panyarachun (2005 : 12) ให้ความเห็นว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การปกครองโดยกฎหมาย กล่าวคือ บุคคลทุกคนเสมอกันในกฎหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Budsabong Chaichareonwat and Bunmee lee (2005 : 18) กล่าวถึง หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม ได้แก่ กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ มีความเป็นธรรม มีการปฏิรูปกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เป็นไปอย่างรวดเร็วโปร่งใสและตรวจสอบเข้าในกฎเกณฑ์ต่าง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Jarunee Kao-ian (2018) ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาชั้นพื้นฐานใน 3 จังหวัดชายแดนใต้มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลคือ หลักนิติธรรม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Sarawut Duangjan and

Thitaporn Sinjaroonsak (2018) ผลการวิจัยพบว่า มีการนำ หลักความโปร่งใส ในการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดลพบุรี

4. ปัจจัยด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ทั้งนี้เพราะหลักฉันทามติ หมายถึง ข้อตกลงของกลุ่มผู้ที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ กรณีของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องมีการรับฟังข้อคิดเห็นเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างตรงไปตรงมา ปฏิบัติหน้าที่ตามมติที่ประชุม อย่างเคร่งครัด

ผลการวิจัยสอดคล้องกับคำสังนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา (2016) เป็นปีแห่งธรรมาภิบาล โดยให้ใช้ในการดำเนินการกิจสำคัญของหน่วยงานรัฐทุกภาคส่วน สรุป ดังนี้ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) เป็นหนึ่งในหลักธรรมาภิบาล คือ การหาข้อตกลงภายในกลุ่มที่เกี่ยวข้อง มีกระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็น กลุ่มได้รับผลประโยชน์ กลุ่มเสียผลประโยชน์ กลุ่มได้รับผลกระทบโดยตรง ไม่มีข้อคัดค้านในประเด็นสำคัญ ผลการวิจัยเป็นไปตามที่ระบุไว้ใน Royal Academy (2012 : 385) ที่อธิบายว่าฉันทามติเป็นรูปแบบการตัดสินใจโดยใช้เสียงข้างมาก แต่ไม่เน้นการลงคะแนนเสียง ดังนั้นฉันทามติจึงเป็นกระบวนการถกเถียง รับฟังความคิดเห็นเพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน หรือกล่าวได้ว่า ฉันทามติเป็นรูปแบบการตัดสินใจที่จะป้องกันปรากฏการณ์ที่เรียกว่า “เผด็จการเสียงข้างมาก” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ ความมีอิสรภาพ รับผิดชอบและพึ่งตนเองได้ เห็นคุณค่าเหมือนกัน/เคารพความเสมอภาค เคารพและยอมรับความแตกต่าง เคารพสิทธิผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม เคารพกติกาและเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และหาทางออกด้วยวิธีการฉันทามติ (Settawat Chokwarakul et al. 2017 : 59)

5. ปัจจัยด้านหลักภาวะผู้นำการบริหาร ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ทั้งนี้เพราะหลัก ภาวะผู้นำการบริหารเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้อิทธิพล และอำนาจของตนต่อบุคคลอื่นในการกระตุ้นชี้นำ การให้คำปรึกษา การสั่งการ ตลอดจนการจัดหาปัจจัยที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้การดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ การมีภาวะผู้นำ เป็นจุดดวงประทีปของ องค์การ เป็นสัญลักษณ์ขององค์การ และเป็นศูนย์รวมแห่งพลังร่วมของบุคคลในองค์การ และเป็นหลัก ชัยในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะ ผู้นำการบริหารจะทำให้สามารถกำหนด วิสัยทัศน์ ในการบริหาร ไว้อย่างชัดเจน มีความสามารถในการ เป็นผู้นำการบริหาร สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

สอดคล้องกับผลจากการให้สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มที่มี ความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ว่าหลักภาวะผู้นำการบริหาร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เพราะการมี ภาวะผู้นำการบริหารหมายถึงการที่ผู้บริหารมีจิตสำนึกทางการบริหารและเป็นเทคนิคการบริหารที่ นำไปสู่การเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีศิลปะ เข้าใจจิตวิทยาสังคม สามารถกระตุ้นให้ทีมงานมี ความสนใจ และมีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงานได้ตลอดเวลา ทำให้ประสบความสำเร็จ

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดมหาสารคามมีภาวะผู้นำเพราะอย่างน้อยผ่านกระบวนการสอบและการคัดเลือก รวมทั้งมีประสบการณ์ในการบริหารที่สอดคล้องกับภูมิสังคม ดังที่งานวิจัยของ Warinthip Kumlangphaet (2018 : 205) ที่พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การสร้างแรงจูงใจให้บุคคลทำงานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (2) การพัฒนาทีมงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (3) การสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการกำหนดทิศทางขององค์กร (4) การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม (5) การประเมินผล เพื่อปรับปรุงและพัฒนาองค์กร (6) การเป็นผู้ให้คำปรึกษา

6. ปัจจัยด้านหลักการปฏิบัติตามนโยบายส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัด ทั้งนี้เพราะนโยบายหมายถึง การกระทำของรัฐ ที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ของสังคม ให้บรรลุเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การปฏิบัติตามนโยบายไปหมายถึง การนำวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

สอดคล้องกับผลจากการให้สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มที่มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน ว่าหลักการปฏิบัติตามนโยบาย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เพราะ นโยบายด้านการศึกษาผ่าน การวิเคราะห์ว่าเหมาะสมที่สุด ทั้งการวิเคราะห์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารจัดการ และ ถูกกำหนด เพื่อ จัดสรรคุณค่าต่างๆ ทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของคนในชาติ จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ที่สอดคล้องกับ Mayuree Anumanrajadhon (2010 : 218) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติตามนโยบาย หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายซึ่งอาจเป็นกฎหมาย หรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการตอบสนอง ข้อที่อยู่ในระดับมากมี 4 ข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่น 2 ข้อสุดท้าย คือ “โรงเรียนสามารถให้บริการด้านการศึกษาตามความต้องการของประชาชนในเขตรับผิดชอบ” และ “โรงเรียนสามารถกำหนดระยะเวลาในการให้บริการแต่ละเรื่องไว้อย่างชัดเจน” ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ควรพัฒนาการให้บริการด้านการศึกษาตามความต้องการของประชาชนในเขตรับผิดชอบ เช่น มีการประชุมร่วมระหว่างโรงเรียนกับผู้นำชุมชน หรือการทำประชาคมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อได้ข้อมูลความต้องการที่แท้จริง ส่วนการกำหนดระยะเวลาในการให้บริการแต่ละเรื่องไว้อย่างชัดเจน นั้นควรทำในรูปของปฏิทินการให้บริการ อาจทำ โดยผ่านระบบการสื่อสารและสื่ออื่น หรือร่วมมือกับ กศน. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด

1.2 ด้านการรับผิดชอบ ข้อที่อยู่ในระดับมากมี 4 ข้อ และข้อที่มีค่านี้น้อยกว่าข้ออื่น 2 ข้อสุดท้าย คือ “บุคลากรของโรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน” และ “บุคลากรของโรงเรียนรับผิดชอบในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนอย่างเสมอภาค” ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ควรสร้างแรงจูงใจโดยมีการประกาศเกียรติคุณหรือมอบรางวัลให้บุคลากรของโรงเรียนเพื่อเพิ่มความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ส่วนการให้บุคลากรของโรงเรียนรับผิดชอบในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียนอย่างเสมอภาค ควรมีการประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครู โดยอาจทำเป็นข้อตกลงร่วมกันเพื่อให้มีการปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

1.3 ด้านความโปร่งใส ข้อที่อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และข้อที่มีค่านี้น้อยกว่าข้ออื่น 2 ข้อสุดท้าย คือ “โรงเรียนจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน” และ “โรงเรียนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ” ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคามควรสร้างพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ เพื่อเสนอข่าวสารต่างๆให้กับประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง ส่วนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ นั้นโรงเรียนอาจเพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารโดยอาจร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการอื่นในเขตพื้นที่ เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

1.4 ด้านการมีส่วนร่วม ข้อที่อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ และข้อที่มีค่านี้น้อยกว่าข้ออื่น 2 ข้อสุดท้าย คือ “โรงเรียนเปิดโอกาสให้หน่วยงานและประชาชนในเขตบริการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาของโรงเรียน” และ “โรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายการบริหาร” ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคามควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานและประชาชนในเขตบริการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาของโรงเรียน อาจทำเป็นตู้รับความคิดเห็นติดตั้งไว้ในโรงเรียน หรือมีการประชุมและเชิญผู้แทนผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง ส่วนการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายการบริหารนั้น อาจทำเช่นเดียวกับวิธีการแรกได้

1.5 ด้านความเสมอภาค ข้อที่อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และข้อที่มีค่านี้น้อยกว่าข้ออื่น 2 ข้อสุดท้าย คือ “โรงเรียนร่วมกิจกรรมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเสมอภาค” และ “โรงเรียนรับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองด้วยความเคารพอย่างเสมอภาค ” ดังนั้น โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคามควรเพิ่มการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ หากทำไม่ได้ควรแจ้งให้หน่วยงานทราบล่วงหน้า ส่วนการรับข้อเสนอแนะของผู้ปกครองด้วยความเคารพอย่างเสมอภาคนั้น โรงเรียนต้องถือเป็นนโยบายที่สำคัญและแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบทั่วกันอย่างเปิดเผย โดยอาจขอความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม อยู่ใน

ระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 5 ดังนั้น จึงควรวิจัยเพื่อพัฒนาปัจจัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตอบสนอง ด้านความโปร่งใส ด้านความเสมอภาค ด้านการรับผิดชอบ และด้านการมีส่วนร่วม

2.2. เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะต่อบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคามที่มีค่าความถี่สูงสุดคือ “โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนักเรียน เช่นอาหารกลางวัน” ดังนั้น จึงควรวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาคาดการให้บริการนักเรียนของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- Anan Panyarachun. (2005). *Good Governance, Transparency Principles*. Matichon [In Thai]
- Archpurich Nomnian, Sukhumpong Channuwong and Boonwadee Montrikul Na Ayudhaya (2018). “Good Governance and Organizational Efficiency in ASEAN Community”. *Governance Journal*, 7 (1) : January-June 2018. [In Thai]
- Borwornsak Uwanno (2005). *Participatory democracy*. Bangkok : Winyoochon. [In Thai]
- Borwornsak Uwanno. (2003). *Decentralization and local government in Thailand*. Bangkok : : King Prajadhipok's Institute. [In Thai]
- Budsabong Chaichareonwat and Bunmee lee. (2005). *Good Governance Indicators*. Bangkok : Teachers Council of Ladprao. [In Thai]
- Bunchom Srisa-ard. (2013). *Preliminary Research*. 9th edition. Bangkok : Suveeriyasarn. [In Thai]
- Charas Suwanmala. (2003). “Citizen participation in local government” *Rattasapasarn*, 51 (2) : 1-6. [In Thai]
- Civil Service Development Institute. (2003). *Achievement Management*. Bangkok : Civil Service Development Institute. [In Thai]
- General Prayut Chan-ocha. (2016). *Command of National Peace Keeper (General Prayut Chan-ocha) No.11/2016 (21 March 2016)* [In Thai]
- Jarunee Kao-ian. (2018). “The Development of Model for Administrative Good Governance of Administrators in Islamic Private Schools in Multicultural Society” *Journal of Yala Rajabhat University*, 13 (1) Jan - Apr 2018. [In Thai]
- Kovit Phong-ngam (2007). *Local Governance : on Participation and Transparency*. Bangkok : Local Government Promotion Foundation. [In Thai]
- Kriengsak Chareonwongsak. (2006). *Good Governance*. Bangkok : Teachers Council of Ladprao. [In Thai]

- Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office. (2017). *Educational development plan*. Maha Sarakham : Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office. [In Thai]
- Mayuree Anumanrajadhon. (2010). *Public Policy*. Bangkok : Extranet. [In Thai]
- Office of Basic Education and Basic Education Committee. (2016). *2016 Fiscal Year Policy of the Office of the Basic Education Commission*. Bangkok : Office of Basic Education and Basic Education Committee. [In Thai]
- Office of the Council of State. (2003). *Royal decree on the principles and methods of good government administration 2003*. Bangkok : Office of the Council of State. [In Thai]
- Parinya Sanphuang. (2011). "The Study of the Practice of Good Governance of Secondary School Administrators under the Roi Et Educational Service Area Office 1". *JOURNAL OF MAHASARAKHAM UNIVERSITY*, 30 (4) : 148-158. [In Thai]
- Royal Academy. (2000). *Royal Academy Dictionary*. Bangkok : Aksornchareonthud. [In Thai]
- Sarawut Duangjan and Thitaporn Sinjaroonsak. (2018). "HE GOOD INTERNAL CONTROL SYSTEM AND GOOD GOVERNANCE AFFECT PERFORMANCE OF SAVINGS COOPERATIVES IN THAILAND", *Journal of MCU Nakhondhat*, 5 (3) (September–December). [In Thai]
- Settawat Chokwarakul, Wikanda Chairat and Kreangsak Chokwarakul. (2017). "Educational Approach to create Citizenship in the democratic system with the King as Head of State to students and educational institutions in the district Nakhon Ratchasima Province". *Local Administration Journal*, 10 (4) : October-December 2017. [In Thai].
- Sudjit Nimittakul. (2004). *Good Governance and Management*. Bangkok : Narmfon. [In Thai]
- Suwimon Suriya. (2013). *Management According to Good Governance*. Bangkok : Teachers Council of Ladprao. [In Thai]
- Suwimon Suriya. (2013). *The Personnel Management according to Good Governance of School administrators, Secondary Educational Service Area Office 23*. Master of Education Independent Study : Mahasarakham university. [In Thai]
- Thailand Development Research Institute (TDRI) (2015). *TDRI recommends 5 urgent measures, dismantling the government's good governance system*. [Online] <https://tdri.or.th/2016/08/2016-08-11/> [9 December 2015] [In Thai]
- Warinthip Kumlangphaet. (2018). "he Study of Effective Local Leadership Model According to the Operative Personnel's Opinion Under the Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization". *Governance Journal*, 7 (1) : January-June 2018.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics; An Introductory Analysis*. 3rd edition. New York : Harper & Row.